

Handläggare
Linn Edlund

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Remiss SOU 2016:69, En inkluderande kulturskola på egen grund

Sammanfattning

Utredningens utgångspunkt för en inkluderande kulturskola på egen grund är att kulturskolans legitimitet grundas på att den erbjuder en verksamhet som vilar på barns och ungas intresse för kultur. Utredningen vill med sina förslag förstärka och tydliggöra kulturskolans särart och identitet genom att den fortsätter att vara en separat kommunal verksamhet som på en förtydligad och egen grund arbetar i samverkan med andra verksamheter på kommunal, regional och nationell nivå.

I betänkandet av kulturskoleutredningen beskrivs verksamhetens historik och nuvarande verksamhet och vilka hindren är för barn och ungas deltagande. Förslagen avser det som handlar om kulturskolornas kärnverksamhet dvs. den undervisning, de projekt och övrig verksamhet som genomförs på barns och ungas fria tid. Utredningen bedömer att en juridisk form av en kulturskolelag vore mest verkningsfullt för att tydliggöra kulturskolans nationella intresse. Men utifrån finansieringsprincipen så anses det ej görbart. I stället föreslås nationella mål som är vägledande för den kommunala musikskolan. En ny infrastruktur föreslås som tar sin utgångspunkt i de nationella målen samt ett antal sammanhängande förslag i syfte att barn och unga i hela landet oavsett bakgrund och uppväxtmiljö kan få ökad tillgång till en inkluderande kulturskola. Med förslaget betonas att kulturskolorna inte enbart är ett kommunalt ansvar utan även nationellt och regionalt.

Allmänna synpunkter

Region Västerbotten ser *En inkluderande kulturskola på egen grund* som angelägen och att den möjliggör och kan stärka kulturskolor i Västerbottens län.

Västerbotten är ett glesbefolkat län, 12 av länets 15 kommuner har färre än 8000 invånare, varav sex kommuner har under 5000 invånare, samtidigt är länet Sveriges näst största till ytan vilket innebär långa avstånd, och således begränsade möjligheter för elever att delta i kulturskolan på likvärdiga premisser som barn och unga i centralorter.

I utredningen lyfts vikten av geografisk närhet i stadsmiljöer, samtidigt problematiserar den barn och ungas resmöjligheter i glesbygd och där blir säkerställandet av närhet till kulturskolan inte lika självklar i sin beskrivning.

Den geografiska utmaningen bidrar även till svårigheten att rekrytera pedagoger till kulturskolan. Samverkan med skola ses som avgörande i många kommuner och Region Västerbotten ser att det bör vara en tydligare beskriven aktör i relation till kulturskolans framtida utformning.

Det är angeläget att säkerställa de professionella kulturskaparnas roll i relation till kulturskolan i och med den föreslagna placeringen inom kultursamverkansmodellen.

Särskilda synpunkter

Nationella mål

Region Västerbotten stödjer inrättandet av nationella mål för kulturskolan och ser dem som angelägna i relation till utredningens övriga förslag om vad en kulturskola på egen grund kan vara, och där kulturskolan som kulturaktör stärks. Region Västerbotten bedömer två mål som särskilt angelägna att revidera/omformulera.

- *Ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp*

Att fokusera på formen för undervisningen bör inte vara det centrala, utan vad barn och unga ska förväntas få ta del av, exempelvis uppleva lust, glädje och nyfikenhet, finna sitt eget konstnärliga uttryck, och utveckla sin kreativa och skapande förmåga. Region Västerbotten ser positivitet på lärande i grupp men vill betona att även enskild inläring har stor betydelse, alla konstformer har olika förutsättningar och behöver inte utgå från samma mall. Vidare är det angeläget att poängtera att gruppundervisning ställer större krav på lokalernas utformning.

- *Bedrivs på barn och ungas fria tid*

Region Västerbotten bedömer att en likvärdig kulturskola inte kan uppnås om den enbart är förlagd till barn och ungas fria tid. Hänsyn bör i högre utsträckning tas till geografiska avstånd, som avstånd till centralort, och glesbefolkning. Om kommunerna helt skulle förlägga undervisningen till efter skoldagens slut finns risk för att ett stort antal barn inte kan delta. Formerna för undervisningen bör ske utifrån lokala behov och förutsättningar. Det gäller både undervisning på olika instrument och den generella samverkan som finns mellan kulturskolor och skolan, vilket bidrar till att många barn ges möjlighet att möta olika kulturella uttryck och stärkas genom estetiska läroprocesser. I en nationell strategi för kulturskolan bör därför kulturskolans samverkan med skolan ha en central plats för att öka likvärdigheten och tillgängligheten till kultur.

Nationellt kulturskolecentrum

Region Västerbotten vill understryka vikten av att det nationella kulturskolecentrat förläggs hos Statens Kulturråd, men ställer sig frågande till den föreslagna budgeten jämfört med föreslagna budgeten för regional samordning.

Uppdraget att utvärdera, analysera och redovisa effekter av förslag och genomförda åtgärder bör förläggas hos Myndigheten för kulturanalys.

Statsbidrag

Utvecklingsbidrag

Region Västerbotten ställer sig positiv till inrättande av ett utvecklingsbidrag på 200mkr för utvecklingsarbete av kulturskolorna.

Region Västerbotten anser att utvecklingsbidraget som utredningen föreslår bör vara mer långsiktigt. Det är administrativt krävande särskilt för små kommuner och där personella resurser för att ansöka medel är begränsade. Det är angeläget att säkerställa att de kulturskolor som byggs upp och det utvecklingsarbete som bedrivs kan fortgå efter föreslagen finansieringsperiod om tre år.

Tidsbegränsat verksamhetsbidrag

Region Västerbotten ser positivt på förslaget om ett tidsbegränsade verksamhetsbidrag på 10mkr som riktar sig till kommuner med 8000 invånare eller mindre.

Det tidsbegränsade bidraget är avgörande för att kulturskolorna i små kommuner i Västerbottens län ska kunna utvecklas och styra mot de föreslagna nationella målen för kulturskolan. Region Västerbotten bedömer att de föreslagna 10mkr bör utökas, och att en långsiktig plan för finansiering avses tas fram, för att kunna tillgodose alla glesbygdskommuners behov.

Bidrag till nationell spetskompetens

Region Västerbotten ställer sig positiv till bidraget till nationell spetskompetens om 5mkr som syftar till att ge specialintresserade ungdomar möjlighet att på avancerad nivå möta professionellt verkamma. Dock önskas ett tydliggörande om hur de nationella spetskompetensinsatserna ska se ut i praktiken.

Västerbottens län har ett flertal starka kulturinstitutioner vilka är viktiga aktörer ur ett spetskompetensperspektiv. Det är angeläget att bidraget fördelas över landet, och inte enbart i storstadsregioner. Region Västerbotten ser det som en förutsättning men det förutsätter ytterligare resurser än de föreslagna 5mkr.

Regional samordning

"i likhet med hur regional biblioteksverksamhet har stor betydelse för folkbiblioteken menar utredningen att en ökad regional samordning kan främja musik- och kulturskolors utveckling väsentligt" (SOU 2016:69, sid 14)

Region Västerbotten vill betona att den regionala samordningsrollen är viktig. Rollen och hur den kommer kulturskolorna till gagn är betydelsefull. Resurser för erfarenhetsutbyte, kompetensutveckling och utvecklingsarbete behöver utökas. Den regionala samordningen får inte komma att innebära en administrativ uppgift för region/landsting som fördelare av medel mellan staten och kommunerna. Kulturskolan beskrivs som landets näst största kulturaktör, och ska den regionala samordningen fungera likt den regionala biblioteksverksamheten måste mer resurser tillföras för att det ska kunna vara görbart att bedriva ett verkningsfullt, och för kommunerna, betydande samordningsarbete på regional nivå.

Vid framtagande av Region Västerbottens remissvar har kulturansvariga i länets kommuner deltagit.

REGION VÄSTERBOTTEN

Erik Bergkvist,
Ordförande Förbundsstyrelsen,
Regionförbundet Västerbottens län

Nina Björby,
Ordförande Kulturberedningen,
Regionförbundet Västerbottens län